

Šolske stvari.

Vprašanje zarad kolekture učiteljske.

Iz Dolenjskega je „Novicam“ došlo sledeče vprašanje:

„Ker bodo naši učitelji 1. oktobra letošnjega leta odstopili od sedanje kolekture in začeli vleči plačo v denarjih, zato prosim „Novice“, naj nam naznanijo, koliko kolekture smo letos jeseni še učiteljem za nazaj dolžni? Ker je nam sedaj žitna kolektura že pred rokami, in ker sem že slišal učitelja reči, da bo po navadi vse pobral kot druga leta, kmet pa ne vé in tudi ne razume, koliko da mu je dolžan dati, tedaj prosim, podučite nas po lepi navadi „Novic“. Naši kmetje so že silno preloženi z davki, zakaj bi še učiteljem v tej njim prihodnji srečni dōbi več dajali, kot smo jim dolžni!

Eden, ki je naprošen v imenu cele fare se do Vas za svēt obrniti.

Odgovor na vprašanje. Na to vprašanje Vam po zanesljivi pozvedbi radi postrežemo z resničnim odgovorom. — Kolektura učiteljska se tam, kjer ni kakošna drugačna navada ali ne obstoji kaka posebna odločba, odrajuje za čas od sv. Jurija do sv. Jurija drugega leta in v taci krajih gre učitelju za ta čas vsa kolektura, kakor dozdej, zato, ker — čeravno bi ona morebiti prestala pred začetkom prihodnjega šolskega leta, to je, tistega časa, ko ima nova šolska postava od 29. aprila 1873. leta v veljavo stopiti — se zdaj še ne dá povedati, ali se bode plača po §. 22. do §. 32. omenjene postave, katera se ima zadnji čas eno leto po začetku njene veljave vpeljati, do sv. Jurija leta 1874. ali pa do sicer obstoječe dōbe popolnoma dognala; če bi se pa plača po novi postavi poprej vravnala, se mora to, kar je učitelj kolekture preveč dobil, v račun vzeti pri vravnavi nove plače.

Ozir po domovini.

Na Triglav!

(Konec.)

Po počitku ene ure podamo se na pot; pregazimo dokaj se snegom napolnjenih jam, in gredé kvišku proti Vratam zapazimo solnce izhajati. Krasen pogled! In zdajci prišli smo na Vrata.

Huda sapa je tu vlekla; plaid nam je vrlo dobro stregel. Jeli smo plezati na mali Triglav in dospeli ravno ob 4. uri zjutraj do „velike stene“, ki je navadno počivališče, predno se na ozko sedlo gre. Razgleda je bilo zdaj kaj malo, samo v Bohinjsko dolino smo videli, njeno ohribje pa je bilo megleno; na našo stran Bleško jezero in dolino proti Šmarni gori, Grintovce pa so nam že spet megle zakrivale. Na steni se še sedaj dobro bere napis:

Slava kranjskemu Triglavu!
France Globočnik France Kadilnik
4^s/66. 4^s/66.

Tu smo čakali svojih bolj počasnih tovaršev ter se pomenkovali: ali gremo na čelo Triglava ali ne. Zdajci pridrvi črni oblak na vrh Triglava in koj malo zagrmí. Voditelj pravi, to bo slabo. Komaj pa izgovori to, za bliska se, kar se more! Vsi plašni se podamo v beg. Al v istem trenutku zatuli veter; dež se vlije s točo in tako začno razsajati elementi, da smo mislili, da se sodni dan bliža. Kar tulilo je neprenehoma in večkrat je vihar tako silen nastal, da smo se morali na tla vleči

in za skale držati, da nas nevihta ni v brezdno pometala. Po skalnatih žlebih je voda kakor v potocih tekla, tako, da ko sem znak doli plezal, mi je voda večkrat v zatilnik za obleko tekla, pri čevljih pa ven, kakor da bi pod obleko cev napeljana bila. Enega naših tovaršev je nepopisljiva nevihta tako zbegala in omamila, da si ni več upal nog prestavljati, in sta mu oba vodnika morala pomagati. Srečno vendar smo prišli vsi do koč nazaj.

Nevihta je ponehala, deževalo vendar je še zmirom malo. Ob 7. uri odrinemo naprej.

Po „konjski planini“ se je razvedrilo. Nabiraje si očino zeljše (Edelweis) in drugih cvetic gremo čez sedlo in ob 9. uri pridemo do koč v „zgornji krmi“. Fanta sta na ognjišču že ogenj imela, in kar brž začnemo nad njim sušiti svojo mokro obleko.

Zapustivši ga tedaj tam z vodnikom Francetom Skomovcem odrinemo drugi doli ob 10. uri. Malo časa smo hodili in jelo je spet grometi in bliskati se. Toča z dežjem tako strašno spet razsaja, da se spravimo pod neko skalo vedrit; al voda je jela scurkoma po skali teči in ker ni varno po hudem vremenu pod skalo bivati, skočimo na stezo in hitimo naprej.

Do niti premočeni smo prišli popoldne ob 2¹/₂ uri v Mojstrano k Šmercu. Mati so v peč še ena polena priložili in za želodec skrbeli, drugi pa so nam z obleko postregli, da smo svojo sušiti dali, ki se nam je do 6¹/₂ ure za odhod že precej posušila.

Tako se nam je letos godilo potujočim na Triglav. Ker ima vsaka stvar v življenju našim dve strani: solnčnato in senčnato: zakaj neki bi krasni Triglav ne imel tudi senčnate strani?

Oba vodnika kakor tudi gostilna pri Šmercu vsem popotnikom priporočam zarad dobre in ne drage postrežbe, kakor tudi zarad prijznosti cele rodbine Šmerčeve. Bog jo živi!

France Kadilnik.

Narodni spominki iz Istre.

Glagoltska oporoka

na škrlji cerkve sv. Duha v Boruti v Istri.

Prepisal J. V. *)

1560 avrila dan 30.

Va ime božje i blažene dive Marije. amen. Ja Vid Vitulović ordinavam mojim sinom i po njih svemu mojemu rodu, da governaju tu crekav (to je, sv. Duha) i oltar s. Marije u crekvi s. Mihovila arhangela, ki hote držat moje blago: biše meštar Gorišćić Toma, župan Jakov Zgošćić; v to vrime biše Pre-Anton Kurelić plovani.

Mnogovrstne novice.

* *Zgodnjo in ostro zimo prerokujejo nektera znamenja. 28. dne t. m. so že cele trume lastovic čez Prago letele v svoj zimski štacijon. Tudi iz Šlezije se poroča, da so se štorklje že na pot podale; 22. in*

*) Nevtrudljivi nabiratelj národnega blaga, prečastiti gospod J. Volčič nam je poslal to zanimivo drobtinico, z dostavkom, da se kaj tacega redko najde; da nobeden je še ni prepisal in da ni nikjer še tiskana; mnogo ur bilo je truda treba za prebranje in prepis, ker je vse skrajšano in slova so vže tako zlizana, da jih je komaj poznati. Za nekoliko let je ne bo nikdo več bral; škoda bi bila, da se na veke izgubi.

Vred.